



NASLOVNICA

ČLANCI

- Tekući broj
- Prethodni broj
- Prošli brojevi
- Zbirke po temama

TKO ŠTO RADI U JAVNOM ZDRAVSTVU

DOGAĐANJA

O NAMA

- HČJZ
- Upute za autore
- Autorska izjava

PISMA ČITATELJA

KORISNI LINKOVI

- Baze podataka
- Časopisi
- Edukacija
- Knjige
- Kongres
- Medline
- Newsletter
- Organizacije

MAPA PORTALA

Kolumne

Rad i zdravlje

Jadranka Mustajbegović

HIV/AIDS – NOVI IZAZOV ZAŠTITI ZDRAVLJA NA RADU

Početak proteklog mjeseca, prosinca, kao i uvijek obilježen je nizom aktivnosti posvećenih HIV/AIDS-u. Zatim se, i opet uobičajeno, sve umiri i HIV/AIDS se u nas vrati na svoje vrlo nisko mjesto na ljestvici javno prepoznatih rizika. Kako Hrvatska ima nisku razinu učestalosti HIV/AIDS-a, tu naizgled umirujuću situaciju, s pravom, narušava dio eksperata koji već niz godina upozorava na mogućnost porasta broja HIV pozitivnih osoba (Kuzman 2002, Power i Mimica 1999) osobito u skupinama obilježenih rizičnim ponašanjem. Među njima značajnu skupinu u nas čine radnici migranti (Novotny 2002, Kaić 2004). Naime, dosadašnje spoznaje o mobilnim populacijama kazuju o putovanjima i migracijama ljudi kao čimbeniku izrazito povezanim s HIV infekcijom. U potrazi za boljim profesionalnim i gospodarskim prilikama ili uvjetima, za koje smatraju da će naći u inozemstvu, ili im je opet način rada takav da na kraće ili dulje vrijeme napuštaju svoje domove, npr. vozači kamiona na međunarodnim putovima, trgovci, vojno osoblje, građevinski radnici i pomorci, prepoznati su kao podskupina mobilne populacije - radnici migranti. Mobilnost sama po sebi nije rizični čimbenik za HIV/AIDS nego su to situacije kojima je čovjek izložen, a moguća ponašanja za vrijeme putovanja i migracija su ta koja povećavaju osjetljivost na rizike vezane na HIV/AIDS.

Stoga je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske u okviru projekta «Unapređenje borbe protiv HIV/AIDS-a u Hrvatskoj», čiji su ciljevi osim podizanja nacionalne odgovornosti za HIV/AIDS i održavanje njegove niske učestalosti, pokrenulo program «Preventivni rad u mobilnoj populaciji i populaciji migranata». U Hrvatskoj je registrirano oko 35000 pomoraca, 10000 građevinskih radnika i 5000 vozača kamiona na međunarodnim linijama. Kako radno mjesto ima važnu ulogu u suzbijanju širenja virusa i smanjenju njegovih posljedica, kako bi se potaknulo, olakšalo i zaživjelo provođenje prevencije HIV/AIDS-a, objedinjen je program «Istraživanje i izgradnja kapaciteta za HIV/AIDS i hrvatske radnike migrante» koji provodi Međunarodna organizacija za migracije (IOM) s edukativnim projektom «Edukacija iz sistema praćenja epidemije AIDS-a za zemlje istočne Europe» koji provodi Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar».

Provedeno je istraživanje putem mreže timova medicine rada o informiranosti o HIV/AIDS-u, stavovima i spolnom ponašanju na uzorku 566 naših radnika migranata (pomorci, građevinski radnici na radu u inozemstvu i vozači kamiona na međunarodnim linijama). Rezultati objavljeni u srpnju 2004. godine pokazali su razmjerno dobru informiranost, ali praćenu propustima u znanju koje se odražava u apsolutnom nedostatku uvida u vlastito rizično ponašanje: 80% ispitanika imalo je odnos izvan braka ili stalne veze, trećina ih nije seksualno monogamna, 45% nije koristilo kondom pri posljednjem odnosu sa slučajnim partnerom, 17% nije koristilo kondom pri posljednjem odnosu s osobom koja naplaćuje seksualne usluge. Jedan od osnovnih preduvjeta za uspješan rad u programu prevencije je odgovarajuća edukacija zdravstvenih djelatnika prilagođena specifičnim potrebama, započeto je stvaranje mreže timova medicine rada.

Glavna je, stožerna uloga i u prevenciji i u liječenju HIV-a dragovoljno testiranje praćeno savjetovanjem. U nas su, međutim, prisutni i zahtjevi za obveznim testiranjem na HIV prije zapošljavanja čak i u nekim zdravstvenim ustanovama (!?). Međutim, iskustvima UNAIDS/WHO programa potvrđeno je da će prije dragovoljno testiranje, obvezno praćeno savjetovanjem, rezultirati promjenom ponašanja u izbjegavanju prijenosa HIV infekcije na druge osobe. Stoga su u mrežu uključeni zdravstveni djelatnici medicine rada ravnomjerno zastupljeni na državnoj i lokalnoj razini, koji osim osobne motivacije i stavova o zalaganju za savjetodavnu ulogu o HIV/AIDS-u, imaju i mogućnost biti uvijek dostupni i u kontaktu s ciljnom skupinom. Oni imaju ključnu ulogu u smanjenju širenja bolesti te sprječavanju moguće socijalne stigme.

Do sada su održane tri radionice: *HIV/AIDS savjetovanje u medicini rada* u lipnju 2004. te svibnju i studenom 2005. godine.

Otvorila su se mnoga pitanja i problemi vezani uz HIV na radnom mjestu specifični za našu praksu, etički kodeksi i postojeću legislativu te potvrdila potreba za daljnjom edukacijom o HIV savjetovanju i boljim povezivanjem s drugim postojećim programima. Uočena je potreba za većim uključivanjem timova medicine rada iz istočnih regija Hrvatske koji u svojoj skrbi imaju tisuće radnika migranata.

Činjenica da naši radnici migranti odlaze u inozemstvo iz sredina u kojima je HIV/AIDS vrlo nisko na ljestvici javno prepoznatih rizika, čak ponegdje i među zdravstvenim djelatnicima, čini ih dodatno osjetljivim, nepripremljenim, osnovna je zadaća ostvarene mreže medicine rada sudjelovati u programu prevencije putem HIV savjetovanja, informiranja i edukacije radnika migranata što je to HIV, što AIDS te kako živjeti i raditi s HIV/AIDS-om i uz HIV/AIDS i osnovno- kako izbjeći HIV/AIDS.

KOLUMNE

- Rad i zdravlje
- Obitelj i zdravlje
- Edukacija iz javnog zdravstva
- Lijekovi
- Zdravlje i stariji
- Bibliografske baze podataka
- Druga strana

SADRŽAJ



Priprema za ispis članka

Pošaljite ovaj članak:
[Upišite e-mail adresu](#)
POŠALJI STRANICU